T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2021/475
KARAR NO : 2021/472
KARAR TR : 20/09/2021

ÖZET: Yargı kararı ile tazminle yükümlü tutulan ve tazminatın tamamını ödemiş bulunan davacı tarafından ödenen tazminattan kusur ve sorumluluğu oranındaki tutarın, olayda sorumlu olduğu ileri sürülen Belediyeden rücuan tahsili istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : MTA Genel Müdürlüğü
Vekili : Av. D.T.N.
Davalı : Günay Sosyal Hizmetler Nak. Haf. Yak. Tur. İnş.Ltd. Şti. (Adli Yargıda)
Vekili : Av. L.İ.
Davalı : A.Y.(Adli Yargıda)
Vekili : Av. N.B.
Davalı : Karayolları Genel Müdürlüğü (Adli ve İdari Yargıda)
Vekili : Av. D.K.

I. DAVA KONUSU OLAY

1.Davacı vekili, Ankara 19. Asliye Hukuk Mahkemesinin 07/01/2010 tarih ve E.2007/131 K.2010/23 sayılı kararı uyarınca trafik kazasında vefat eden dava dışı çalışanın mirasçılarına ödenen tazminata konu zararın davalıların kusurundan kaynaklandığından bahisle icra takibi sebebiyle ödenen 543.367,77-TL'nin ödeme tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte rücuan ödenmesine karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. Ankara 16. Asliye Hukuk Mahkemesi E.2010/368, K.2015/167 sayılı dosyada 17/04/2015 tarihinde, *"davalı Abdülkadir Yılmaz hakkında açılan dava ile ilgili karar verilmesine yer olmadığına, davalı Günay Sosyal Hizmetler Nak. Haf. Yak. Hur. İnş. Taah. İhr. Limited Şirketi aleyhine açılan davanın reddine, davalı Karayolları Genel Müdürlüğü hakkında açılan davanın kısmen kabulüne"* karar vermiş, karar temyiz edilmiştir.

3. Yargıtay 17. Hukuk Dairesi, 04/10/2018 tarihli ve E.2015/13193, K.2018/8642 sayılı ilamıyla *"davalı Karayolları Genel Müdürlüğü hakkında HMK'nın 115/2 maddesi gereğince dava şartı yokluğundan davanın usulden reddine karar verilmesi gerektiği"* gerekçesiyle kararın bozulmasına hükmederek dosyayı mahalline iade etmiştir.

4 . **Ankara 16. Asliye Hukuk Mahkemesi, E.2021/4, K.2021/67 sayılı dosyasında, 15/02/2021 tarihinde** bozma ilamı doğrultusunda *"Davanın davalı Karayolları Genel Müdürlüğü yönünden 6100 Sayılı HMK'nun 114/1-b ve 115/2. Maddeleri uyarınca yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle usulden reddine"* kararı vermiş, kararın temyiz edilmeksizin kesinleştiği anlaşılmıştır.

5. Davacı vekili bu kez benzer istemle idari yargıda dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

6. **Ankara 18. İdare Mahkemesi, E.2021/828 sayılı dosyasında 12/07/2021 tarihli gönderme kararına istinaden;** 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için 28/04/2021 tarih ve E.2021/302 sayılı üst yazı ile Uyuşmazlık Mahkemesine başvurmuştur. Kararın gerekçesinin ilgili kısmı şöyledir:

> *"2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1. maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı; 3. Maddesinde, Karayolunun Trafik için, kamunun yararlanmasına açık olan arazi şeridi, köprüler ve alanlardır şeklinde tamamlandığı; "Karayolları Genel Müdürlüğünün görev ve yetkileri" başlıklı 7. maddesinde ise ;*
>
> *"Karayolları Genel Müdürlüğünün bu Kanunla ilgili görev ve yetkileri şunlardır:*
>
> *a)Yapım ve bakımdan sorumlu olduğu karayollarında can ve mal güvenliği yönünden gerekli düzenleme ve işaretlemeleri yaparak önlemleri almak ve aldırmak.*

b)Tüm karayollarındaki işaretleme standartlarını tespit etmek, yayınlamak ve kontrol etmek.

g)Yapım ve bakımından sorumlu olduğu karayollarında trafik güvenliğini ilgilendiren kavşak, durak yeri, aydınlatma, yol dışı park yerleri ve benzeri tesisleri yapmak, yaptırmak veya diğer kuruluşlarca hazırlanan projeleri tetkik ve uygun olanları tasdik etmek.

h)Yetkili birimlerce veya trafik zabıtasına tespit edilen trafik kaza analizi sonucu, altyapı ve yolun fiziki yapısı ile işaretlemeye dayalı kaza sebepleri göz önünde bulundurularak önerilen gerekli önlemleri almak veya aldırmak.

r) Bu Kanunla ve bu Kanuna göre çıkarılmış olan yönetmeliklerle verilen diğer görevleri yapmaktır. " hükmüne yer verilmiştir.

Öte yandan 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 günlü Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dahil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır." hükmüne yer verilmiştir.

Dava; 12/11/2006 tarihli trafik kazasında vefat eden Maden Tetkik Arama Genel Müdürlüğü personeli Ali Çubukçu' nun hak sahiplerine, Maden Tetkik Arama Genel Müdürlüğü tarafından Ankara 19. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 04/02/2010 tarih ve E:2007/131 K:2010/23 sayılı kararı uyarınca ödenen 271.683,89 TL tazminatın yasal faizi ile birlikte Karayolları Genel Müdürlüğü'nden tazmin edilmesine ilişkin rücuen tazminat davasıdır.

2918 sayılı Kanun'un 19/01/2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin 26.12.2013 tarih ve E:2013/68 K:2013/165 sayılı kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanun'un, trafikle ilgili kuralları, şartlan, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın rücuen tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır."

III. İLGİLİ HUKUK

7. Türk Borçlar Kanunu'nun 167. maddesi şöyledir:

"Aksi kararlaştırılmadıkça veya borçlular arasındaki hukuki ilişkinin niteliğinden anlaşılmadıkça, borçlulardan her biri, alacaklıya yapılan ifadan, birbirlerine karşı eşit paylarla sorumludurlar.

Kendisine düşen paydan fazla ifada bulunan borçlunun, ödediği fazla miktarı diğer borçlulardan isteme hakkı vardır. Bu durumda borçlu, her bir borçluya ancak payı oranında rücu edebilir.

Borçlulardan birinden alınamayan miktarı, diğer borçlular eşit olarak üstlenmekle yükümlüdürler"

8. Aynı Kanun'un 168. maddesi ise şöyledir:

"Diğerlerine rücu hakkına sahip olan borçlulardan her biri, ifa ettiği miktar oranında alacaklının haklarına halef olur "

9. 3533 sayılı Kanun'un 4. maddesi şu düzenleme yer almıştır:

"Katma bütçe ile idare edilen daireler, belediyeler, özel bütçe ile idare olunan veya sermayesinin tamamı Devlet, belediye veya özel idarelere ait olan daire ve müesseselerin veya bu daire ve müesseselerden biriyle ikinci maddede yazılı dairelerden biri arasında çıkan uyuşmazlıklar, bulunduğu yerin ve taşınmaza ilişkin uyuşmazlıklarda, taşınmazın aynına yönelik olanlar hariç olmak üzere o taşınmazın bulunduğu yerin ve taraflar değişik yerlerde bulunuyorlarsa davalı durumunda olan daire veya müessesenin ve davalılar birden çok olduğu takdirde bunlardan birinin bulunduğu yerin yüksek dereceli hukuk mahkemesi başkanı veya hakimi tarafından hakem sıfatıyla çözümlenir"

10. Anayasa'nın 125. maddesinin son fıkrasında, idarenin kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü olduğu kurala bağlanmış; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendinde de, tam yargı davaları, idarenin eylem ve işlemlerinden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan davalar olarak tanımlanmıştır.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

11. Uyuşmazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın başkanlığında, Üyeler Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 20/09/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

12. Raportör-Hâkim Engin SELİMOĞLU'nun, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki

raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

13. Dava, yargı kararı ile tazminle yükümlü tutulan ve tazminatın tamamını müteselsil sorumluluk gereğince ödeyen davacı Kurum tarafından, ödenen tazminattan kusur ve sorumluluğu oranındaki tutarın, olayda sorumlu olduğu ileri sürülen Karayolları Genel Müdürlüğünden rücuan tahsili istemiyle açılmıştır.

14. Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca kamu kurumları arasındaki uyuşmazlıkların hakem sıfatıyla hukuk mahkemesinde çözümlenmesi gerektiği, ayrıca uyuşmazlığa konu olayın tam yargı davası niteliği taşımayan bir rücu davası olduğu dikkate alındığında, anılan bu rücu davasında Borçlar Kanunu hükümlerinin uygulanması gerektiği tartışmasız olup, ortada 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-b. maddesinde belirtilen *"İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları"* kapsamında, zarar gören tarafından idari yargı yerinde açılacak bir idari davanın bulunmadığı da sabittir.

15. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Ankara 18. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile Ankara 16. Asliye Hukuk Mahkemesinin 15/02/2021 tarihli ve E.2021/4, K.2021/67 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGI YERİNİN GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Ankara 18. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile Ankara 16. Asliye Hukuk Mahkemesinin 15/02/2021 tarihli ve E.2021/4, K.2021/67 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

20/09/2021 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Celal Mümtaz AKINCI	Şükrü BOZER	Mehmet AKSU	Birol SONER

Üye	Üye	Üye
Aydemir TUNÇ	Nurdane TOPUZ	Ahmet ARSLAN